Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

2. april 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – arbejdskraftens frie bevægelighed – forordning (EU) nr. 492/2011 – børn af grænsearbejdere – sociale fordele – ordning med godtgørelse af udgifter til elevbefordring – krav om bopæl i en delstat – udelukkelse af børn, der går i skole i denne delstat, og som er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor skolen er beliggende – udelukkelse af nationale statsborgere, der er bosat i andre delstater«

I sag C-830/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for Rheinland-Pfalz, Tyskland) ved afgørelse af 11. december 2018, indgået til Domstolen den 28. december 2018, i sagen

Landkreis Südliche Weinstraße

mod

PF m.fl.

procesdeltager:

Vertreter des öffentlichen Interesses,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, S. Rodin, og dommerne D. Šváby og N. Piçarra (refererende dommer),

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Europa-Kommissionen ved C. Hödlmayr og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

* Processprog: tysk.

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen (EUT 2011, L 141, s. 1).

2 Denne anmodning er blevet indgivet inden for rammerne af tvist mellem PF og Landkreis Südliche Weinstraße (den regionale enhed Südliche Weinstraße) vedrørende spørgsmålet, om delstaten skal dække udgifter til elevbefordring for børn af grænsearbejdere.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Tredje til femte betragtning til forordning nr. 492/2011 har følgende ordlyd:

»(3) Der bør fastsættes bestemmelser, der gør det muligt at nå de mål, der er fastsat i artikel 45 [TEUF] og 46 [TEUF] om den frie bevægelighed.

(4) Den frie bevægelighed for arbejdstagere og deres familier er en fundamental ret. […] Alle medlemsstaternes arbejdstagere bør have bekræftet retten til at have beskæftigelse efter eget valg inden for Unionen.

(5) Denne ret bør anerkendes uden forskel for »permanente« arbejdstagere, sæsonarbejdere, grænsearbejdere og arbejdstagere, der udfører arbejde som led i en tjenesteydelse.«

4 Denne forordnings artikel 7, stk. 1 og 2, bestemmer:

»1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, i tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.

2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.«

5 Den nævnte forordnings artikel 10 bestemmer:

»Såfremt en statsborger i en medlemsstat er eller har været beskæftiget på en anden medlemsstats område, har hans børn, hvis de er bosat på denne medlemsstats område, adgang til almindelig undervisning, lærlingeuddannelse og faglig uddannelse på samme vilkår som statsborgere i denne stat.

Medlemsstaterne skal fremme bestræbelser, der gør det muligt for disse børn på de bedst mulige vilkår at følge undervisningen.«

Tysk ret

6 § 56, stk. 1, i Rheinland-pfälzisches Schulgesetz (delstaten Rheinland-Pfalz' skolelov) af 30. marts 2004 (GVBl. RP 2004, s. 239), som senest ændret ved § 10 i lov af 16. februar 2016 (GVBl. RP 2016, s. 37), bestemmer:

»Alle børn og unge, som har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Rheinland-Pfalz, har pligt til at gå i skole; dette berører ikke folkeretlige bestemmelser eller mellemstatslige aftaler.«

7 Denne lovs § 69, der vedrører befordring af elever, bestemmer:

»(1) Det påhviler de regionale enheder og byer uden tilknytning til en regional enhed [(»Landkreise« og »kreisfreie Städte«)], som obligatorisk opgave, der henhører under selvstyret, at sørge for befordring af eleverne til grund- og specialskolerne i deres område, såfremt eleverne har bopæl i Rheinland-Pfalz og ikke kan tilbagelægge skolevejen uden at benytte et befordringsmiddel.

Det samme gælder for befordring

1. til den nærmeste overbygningsskole […]

Såfremt eleven går i en skole uden for Rheinland-Pfalz, afholder den regionale enhed eller byen uden tilknytning til en regional enhed, hvor eleven har sin bopæl, befordringsudgifterne.

(2) Skolevejen kan ikke tilbagelægges uden at benytte et befordringsmiddel, hvis den er særligt farlig, eller hvis den korteste, ikke særligt farlige vej til fods mellem bolig og grundskole er længere end to km, og mellem bolig og overbygningsskole […] er længere end fire km. […]

(3) Såfremt eleven går i en skole, som ikke er den nærmeste som omhandlet i [stk. 1, andet punktum, nr. 1], dækkes udgifterne kun i det omfang, de ville skulle dækkes til den nærmeste skole. Ved bestemmelsen af den nærmeste skole tages der kun hensyn til skoler med det valgte første fremmedsprog. […]

(4) Opgaven løses primært gennem dækning af de nødvendige befordringsudgifter til offentlige transportmidler. Såfremt der ikke findes acceptable offentlige trafikforbindelser, skal der indsættes skolebusser. Udgifter til andre transportmidler skal kun dækkes i det omfang, som de ville være opstået i henhold til første punktum.«

8 § 5, stk. 1, i Rheinland-pfälzisches Landesgesetz über den öffentlichen Personennahverkehr (lov om offentlig personbefordring i delstaten Rheinland-Pfalz) af 17. november 1995 (GVBl. RP 1995, s. 450), som senest ændret ved § 12 i lov af 22. december 2015 (GVBl. RP 2015, s. 516), bestemmer:

»Det offentlige system til personbefordring i henhold til § 1, stk. 2, nr. 1, varetages af de regionale enheder og byer uden tilknytning til en regional enhed. De varetager opgaven som en fri selvstyreopgave inden for rammerne af deres finansielle muligheder. […]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 PF er tysk statsborger og bor i Frankrig med sine forældre, der også er tyske statsborgere. Han går på en overbygningsskole i Landkreis Südliche Weinstraße i delstaten Rheinland-Pfalz i Tyskland. Hans mors arbejdsplads befinder sig også i Tyskland.

10 PF's udgifter til elevbefordring blev indtil skoleåret 2014/2015 betalt af den Landkreis, hvor han gik i skole. For så vidt angår skoleåret 2015/2016 meddelte Landkreis imidlertid ved afgørelse af 16. juni 2015, at PF's udgifter til elevbefordring i overensstemmelse med de gældende lovbestemmelser i Rheinland-Pfalz ikke længere ville blive dækket. Denne lovgivning fastsætter nemlig, at Landkreis kun skal organisere elevbefordring for elever, som er bosat i denne delstat.

11 PF indgav en klage over Landkreis' afgørelse, som blev afslået. PF anlagde dernæst sag til prøvelse af denne afgørelse om afslag ved Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstraße (forvaltningsdomstolen i Neustadt an der Weinstraße, Tyskland). Denne ret gav PF medhold, idet den fandt, at PF som barn af en grænsearbejder havde ret til at få dækket sine udgifter til elevbefordring i medfør af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

12 Landkreis har appelleret denne dom til den forelæggende ret, Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstol i forvaltningsretlige sager for Rheinland-Pfalz, Tyskland). Denne ret ønsker oplyst, om en bestemmelse som § 69, stk. 1, andet punktum, nr. 1, i delstaten Rheinland-Pfalz' skolelov er i strid med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

13 Den forelæggende ret lægger nemlig til grund, at sidstnævnte bestemmelse finder anvendelse på den sag, som verserer for den. Den er for det første af den opfattelse, at den i hovedsagen omhandlede dækning af udgifter til elevbefordring udgør en social fordel som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011. For det andet har den bemærket, at ifølge dom af 12. maj 1998, Martínez Sala (C-85/96, EU:C:1998:217, præmis 25), omfatter dette begreb alle de fordele – det være sig med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt – som generelt tildeles de indenlandske arbejdstagere på grund af deres objektive status som arbejdstager, eller alene fordi de har bopæl på det nationale område, og hvis udstrækning til arbejdstagerne med statsborgerskab i andre medlemsstater må antages at kunne fremme disses mobilitet.

14 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt den i hovedsagen omhandlede nationale foranstaltning fører til en indirekte forskelsbehandling af vandrende arbejdstagere som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

15 Den har i denne forbindelse bl.a. fremhævet, at i de sager, hvor Domstolen har skullet udtale sig, udstrakte bopælskravet sig til hele den pågældende medlemsstats område. Da bopælskravet i tvisten i hovedsagen imidlertid er begrænset til en del af det tyske område, udelukker den nationale foranstaltning næsten kun børn af arbejdstagere med bopæl i denne medlemsstat fra tildelingen af den i hovedsagen omhandlede sociale ydelse, samtidig med at kun et meget begrænset antal børn af vandrende arbejdstagere vil være berørt.

16 Såfremt denne nationale foranstaltning imidlertid må anses for at udgøre en indirekte forskelsbehandling, spørger den forelæggende ret, om den pågældende nationale foranstaltning kan anses for at være begrundet i et tvingende alment hensyn, i den foreliggende sag nødvendigheden af en effektiv organisering af skolevæsenet. Dette lovlige formål er omfattet af skolepligten, der har til formål at sikre retten til uddannelse, som er fastsat i artikel 26 i menneskerettighedserklæringen, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 10. december 1948, og i artikel 14 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

17 Den forelæggende ret har præciseret, at der er en uadskillelig forbindelse mellem organiseringen af skolevæsenet og området, som kan begrunde det bopælskrav, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning. Den har i denne forbindelse henvist til artikel 10 i forordning nr. 492/2011, som underlægger retten til at deltage i almindelig undervisning et krav om bopæl i medlemsstaten, således som Domstolen fastslog i dom af 13. juni 2013, Hadj Ahmed (C-45/12, EU:C:2013:390, præmis 31).

18 Den forelæggende ret har endvidere anført, at det vil være svært at ophæve et sådant bopælskrav. Det vil nemlig for så vidt angår en elev, som er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor elevens skole er beliggende, være vanskeligt at bestemme den nærmest beliggende skole med henblik på at beregne størrelsen af de udgifter til elevbefordring, der skal godtgøres.

19 På denne baggrund har Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager for Rheinland-Pfalz) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 7, stk. 2, i [forordning nr. 492/2011] fortolkes således, at en bestemmelse i national ret, som begrænser nationale regionale enheders pligt til at befordre skoleelever til indbyggerne i den overordnede delstat, skal anses for at udgøre indirekte forskelsbehandling, selv om det på grundlag af de faktiske omstændigheder står fast, at bopælskravet helt overvejende udelukker indbyggere i medlemsstatens øvrige område fra ydelsen?

Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

2) Udgør en effektiv organisering af skolevæsenet et tvingende alment hensyn, som kan begrunde en indirekte forskelsbehandling?«

Det første præjudicielle spørgsmål

20 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at en national lovgivning, som gør en delstats dækning af udgifter til elevbefordring betinget af et krav om bopæl på den pågældende delstats område, udgør en foranstaltning, der er udtryk for indirekte forskelsbehandling.

21 Med henblik på at besvare dette spørgsmål skal det for det første indledningsvis præciseres, at enhver EU-borger, som gør brug af sin ret i henhold til arbejdskraftens frie bevægelighed, og som har erhvervsmæssig beskæftigelse i en anden medlemsstat end sin bopælsmedlemsstat, uanset sin bopæl og sit statsborgerskab, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 45 TEUF, hvilken bestemmelse forordning nr. 492/2011 har til formål at konkretisere (jf. i denne retning dom af 21.2.2006, Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, præmis 31).

22 En statsborger i en medlemsstat, som har flyttet sin bopæl til en anden medlemsstat, men har opretholdt sit tjenesteforhold i førstnævnte medlemsstat, henhører således under anvendelsesområdet for EUF-traktatens bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed og følgelig under forordning nr. 492/2011 (jf. i denne retning vedrørende Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15.10.1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), der er blevet ophævet og erstattet af forordning nr. 492/2011, dom af 18.7.2007, Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, præmis 19).

23 Herefter skal det bemærkes, at denne forordning giver grænsearbejdere fordele, hvilket følger af fjerde og femte betragtning til forordningen, hvorefter alle medlemsstaternes arbejdstagere bør have bekræftet retten til at have beskæftigelse efter eget valg inden for Unionen, uden forskel for »permanente« arbejdstagere, sæsonarbejdere, grænsearbejdere og arbejdstagere, der udfører arbejde som led i en tjenesteydelse. Artikel 7 i forordning nr. 492/2011, der med en identisk ordlyd gengiver artikel 7 i forordning nr. 1612/68, henviser ligeledes uden forbehold til en »arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat« (dom af 27.11.1997, Meints, C-57/96, EU:C:1997:564, præmis 50, og af 18.7.2007, Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, præmis 15).

24 Det fremgår af endvidere af Domstolens praksis, at en statsborger i en medlemsstat, som har flyttet sin bopæl til en anden medlemsstat, men har opretholdt sit tjenesteforhold i førstnævnte medlemsstat og siden da har udøvet sin erhvervsmæssige beskæftigelse som grænsearbejder, kan påberåbe sig status som »vandrende arbejdstager« som omhandlet i forordning nr. 492/2011 (jf. vedrørende forordning nr. 1612/68, der er blevet ophævet og erstattet af forordning nr. 492/2011, dom af 18.7.2007, Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, præmis 20).

25 I det foreliggende tilfælde vedrører hovedsagen en tysk statsborger, der arbejder i Tyskland, men som bor i Frankrig. Tilknytningen til EU-retten beror således på den omstændighed, at denne arbejdstager har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor den pågældende er statsborger. Eftersom denne arbejdstager har gjort brug af sin ret til fri bevægelighed, har den pågældende således ret til over for den medlemsstat, hvor han er statsborger, at påberåbe sig forordning nr. 492/2011, der har til formål at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen, navnlig denne forordnings artikel 7, stk. 2.

26 For det andet bemærkes, at familiemedlemmerne til en vandrende arbejdstager har indirekte fordele af den ligebehandling, som tilkommer denne arbejdstager i medfør af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 (jf. vedrørende artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68, nu artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 40).

27 Hvad angår begrebet social fordel, der er omhandlet i denne forordnings artikel 7, stk. 2, omfatter dette begreb alle de fordele – det være sig med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt – som generelt tildeles de indenlandske arbejdstagere, alene fordi de har bopæl på det nationale område, og hvis udstrækning til arbejdstagerne med statsborgerskab i andre medlemsstater må antages at kunne fremme disses mobilitet (jf. bl.a. dom af 12.5.1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, præmis 25, og af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 38).

28 Heraf følger, at dækningen af udgifter til elevbefordring for et familiemedlem udgør en social fordel som omhandlet i denne bestemmelse.

29 For det tredje bemærkes, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 udgør et særligt udtryk for det princip om ligebehandling, der er fastsat i artikel 45 TEUF, på det særlige område for tildeling af sociale fordele, og at det skal fortolkes på samme måde som denne sidstnævnte bestemmelse (dom af 10.10.2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, præmis 21; jf. ligeledes for så vidt angår artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68, nu artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 35).

30 Dette princip om ligebehandling forbyder ikke alene åbenlys forskelsbehandling begrundet i nationalitet, men også enhver form for skjult forskelsbehandling, som ved anvendelse af andre sondringskriterier reelt fører til samme resultat (dom af 10.10.2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, præmis 23; jf. ligeledes hvad angår artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68, nu artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

31 Et krav om bopæl på det nationale område, der er fastsat i en national lovgivning for at kunne få tilkendt en børnepasningsydelse, udgør en indirekte forskelsbehandling, idet den efter selve sin karakter i højere grad kan berøre vandrende end indenlandske arbejdstagere og dermed risikerer navnlig at stille de vandrende arbejdstagere ringere (jf. hvad angår forordning nr. 1612/68, der er blevet ophævet og erstattet af forordning nr. 492/2011, dom af 18.7.2007, Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, præmis 28-31).

32 Heraf følger, at den nationale foranstaltning, der er omhandlet i hovedsagen, da den betinger godtgørelsen af udgifter til elevbefordring med et krav om bopæl i delstaten, efter selve sin karakter er egnet til at stille særligt grænsearbejdere, som er bosat i en anden medlemsstat, ringere. Den udgør følgelig en indirekte forskelsbehandling, der er forbudt i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

33 Denne konklusion kan ikke drages i tvivl af den omstændighed, at nationale arbejdstagere, som er bosat i andre delstater, ligeledes rammes af denne nationale foranstaltning.

34 Det bemærkes nemlig for det første, at det, når det er fastslået, at den nationale lovgivning efter selve sin karakter i højere grad kan berøre grænsearbejdere end indenlandske arbejdstagere, ikke gør nogen forskel for kvalificeringen som indirekte forskelsbehandling, at den nationale foranstaltning i givet fald berører både indenlandske statsborgere, der ikke er i stand til at opfylde et sådant bopælskrav, og grænsearbejdere. For at en foranstaltning kan kvalificeres som udtryk for indirekte forskelsbehandling, er det nemlig ikke nødvendigt, at den fører til en begunstigelse af alle indenlandske statsborgere eller til en ringere stilling alene for grænsearbejdere, og ikke desuden for indenlandske statsborgere (jf. i denne retning dom af 13.3.2019, Gemeinsamer Betriebsrat EurothermenResort Bad Schallerbach, C-437/17, EU:C:2019:193, præmis 31 og 32; jf. ligeledes vedrørende forordning nr. 1612/68, der er blevet ophævet og erstattet af forordning nr. 492/2011, dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 45).

35 Eftersom den i hovedsagen omhandlede forskelsbehandling har sit udspring i et krav om bopæl på en del af en medlemsstats område og ikke i et nationalitetskrav, er det for det andet uden betydning for vurderingen af, om der foreligger en forskelsbehandling som defineret i nærværende doms præmis 30 og 31, at de nationale arbejdstagere, der er bosat i en anden delstat, ligeledes udsættes for forskelsbehandling som følge af dette bopælskrav. Deres situation er i givet fald omfattet begrebet omvendt forskelsbehandling, som EU-retten ikke tager hensyn til (jf. i denne retning kendelse af 19.6.2008, Kurt, C-104/08, ikke trykt i Sml., EU:C:2008:357, præmis 22 og 23).

36 En sådan national foranstaltning udgør under alle omstændigheder en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed, som er forbudt i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, der – selv om den finder anvendelse uden forskel – kan forhindre eller afskrække en statsborger i en medlemsstat fra at forlade sit oprindelsesland med henblik på at udøve retten til fri bevægelighed (jf. i denne retning dom af 15.12.1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, præmis 96).

37 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at en national lovgivning, som gør en delstats dækning af udgifter til elevbefordring betinget af et krav om bopæl på den pågældende delstats område, udgør en indirekte forskelsbehandling, eftersom den efter selve sin karakter i højere grad kan berøre grænsearbejdere end indenlandske arbejdstagere.

Det andet præjudicielle spørgsmål

38 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at nødvendigheden af at sikre en effektiv organisering af skolevæsenet udgør et tvingende alment hensyn, som kan begrunde en national foranstaltning, der kan kvalificeres som indirekte forskelsbehandling.

39 Det skal bemærkes, at indirekte forskelsbehandling i princippet er forbudt, medmindre den er objektivt begrundet. For at være begrundet skal den dels være egnet til at sikre opfyldelsen af et lovligt mål, dels ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål (dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 46, og af 10.7.2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, præmis 29).

40 Domstolen har i denne sammenhæng fastslået, at der med en foranstaltning, som iværksættes af en medlemsstat med henblik på at sikre et højt uddannelsesniveau i dens bosiddende befolkning, forfølges et lovligt mål, der kan begrunde en indirekte forskelsbehandling, og at en videregående uddannelse udgør et mål af almen interesse, der er anerkendt på EU-plan (dom af 20.6.2013, Giersch m.fl., C-20/12, EU:C:2013:411, præmis 53, og af 10.7.2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, præmis 31).

41 Det følger heraf, at det mål, som den forelæggende ret har henvist til i den foreliggende sag, dvs. en effektiv organisering af skolevæsenet – for så vidt som den vedrører retten til uddannelse, der er sikret ved artikel 14 i chartret om grundlæggende rettigheder – kan udgøre et lovligt mål som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 39.

42 Det skal imidlertid konstateres for det første, at selv om de i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelser indgår i en lov om organisering af skolevæsenet i delstaten Rheinland-Pfalz, vedrører de udelukkende organiseringen af elevbefordringen i denne delstat. For det andet viser også den omstændighed, at den regionale enhed eller byen uden tilknytning til en regional enhed, i hvis område eleven har bopæl, i henhold til § 69 i delstaten Rheinland-Pfalz' skolelov afholder befordringsudgifterne, når eleven går i en skole uden for Rheinland-Pfalz, at der ikke nødvendigvis er en nær forbindelse mellem organiseringen af elevbefordringen på delstatsniveau og organiseringen af skolevæsenet inden for denne delstat.

43 Som Europa-Kommissionen har anført, har de i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelser følgelig ikke en tilstrækkeligt nær forbindelse til organiseringen af skolevæsenet til, at det kan fastslås, at disse bestemmelser forfølger et sådant lovligt mål.

44 Under alle omstændigheder kan det bopælskrav, som gøres gældende over for parterne i hovedsagen, ikke anses for at være afgørende for planlægningen og organiseringen af elevbefordringen, eftersom andre foranstaltninger kunne komme på tale, således som den forelæggende ret har påpeget. Hvad navnlig angår beregningen af størrelsen af de elevbefordringsudgifter, som skal godtgøres, kunne »det sted, hvor luftlinjen mellem den faktiske bopæl og den nærmeste skole krydser landegrænsen«, lægges til grund som elevens bopæl.

45 Det skal i denne forbindelse fremhæves, at den omstændighed, som den forelæggende ret har henvist til, at det vil være vanskeligt for de nationale myndigheder at gennemføre sådanne alternative foranstaltninger, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at begrunde en tilsidesættelse af en grundlæggende frihed, der er sikret ved EUF-traktaten (jf. i denne retning dom af 26.5.2016, Kohll og Kohll-Schlesser, C-300/15, EU:C:2016:361, præmis 59), og følgelig til at begrunde en hindring i forhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

46 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det andet præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at de praktiske vanskeligheder, der er forbundet med en effektiv organisering af elevbefordringen i en delstat, ikke udgør et tvingende alment hensyn, som kan begrunde en national foranstaltning, der kan kvalificeres som indirekte forskelsbehandling.

Sagsomkostninger

47 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

1) **Artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen skal fortolkes således, at en national lovgivning, som gør en delstats dækning af udgifter til elevbefordring betinget af et krav om bopæl på den pågældende delstats område, udgør en indirekte forskelsbehandling, eftersom den efter selve sin karakter i højere grad kan berøre grænsearbejdere end indenlandske arbejdstagere.**

2) **Artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at de praktiske vanskeligheder, der er forbundet med en effektiv organisering af elevbefordringen i en delstat, ikke udgør et tvingende alment hensyn, som kan begrunde en national foranstaltning, der kan kvalificeres som indirekte forskelsbehandling.**

Underskrifter